

Fakulta	Filozofická fakulta
Habilitační obor	Obecná a diachronní lingvistika
Uchazeč	Mgr. Tomáš Káňa, Ph.D.
Pracoviště	Masarykova univerzita Pedagogická fakulta – Katedra německého jazyka a literatury
Datum přednášky	27. dubna 2017
Téma přednášky	Alonymie některých toponym v současném úzu
Přítomno posluchačů	(viz prezenční listinu – příloha hodnocení)
Pověření hodnotitelé	prof. RNDr. Václav Blažek, CSc. prof. PhDr. Libuše Spáčilová, Dr. prof. PhDr. Petr Karlík, CSc.
(čl. habil. / hodnotící komise)	prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

Hodnocení habilitační přednášky pro odbornou veřejnost Mgr. Tomáše Káni, Ph.D.

Přednáška s názvem *Alonymie některých toponym v současném úzu* byla pro odbornou veřejnost vybrána vhodně, neboť jí kandidát mohl prokázat následující akademické znalosti a dovednosti: 1) výběr neotřelého tématu, 2) prezentace nových vědeckých poznatků, 3) schopnost akademického myšlení a akademického postupu práce, 4) schopnost zvládnutí prezentačních technik, 5) srozumitelný přednes před cizím publikem. Tematicky spadá přednáška do oblasti onomastiky a areálové lingvistiky, autor však vhodně propojil onomastiku s moderními prvky lingvistického výzkumu – statistickou analýzou jazykových dat na bázi korpusových dokladů.

Přednáška byla zahájena vysvětlením základních pojmů, stanovením teze na základě principu jazykové ekonomie a vymezením oblasti výzkumu.

Analytická část se v první fázi věnovala střeoevropským toponymům, jejichž objekty leží na území (abecedně) Česka, Maďarska, Slovenska, Německa a Rakouska. Autor vybral vhodně taková toponyma, jejichž alonymie vykazuje značné grafické a/nebo fonetické rozdíly (např. *Wien – Vídeň – Bécs, Pécs – Pětikostelí – Fünfkirchen*). Na dokladech z jazykových korpusů pak dokazoval, který tvar se v daném jazyce používá nejčastěji a v jakém kontextu. V této souvislosti je třeba vyzdvihnout kandidátovu schopnost suverénně pracovat

s elektronickými korpusy hned několika jazyků a také stálou kritickou reflexi korpusových dat, jež podle vlastních slov nepovažuje za „neomylná“, nýbrž „rozumně vodící“. I proto, a z důvodu objektivizace použil také data dostupných mluvených korpusů (pro češtinu ORAL2013, pro němčinu DGD).

Druhá polovina této části byla zaměřena na některé deriváty od toponym: jména obyvatelská a jména přídavná. Zde autor pracoval především s daty paralelního korpusu a také s internetovými doklady.

V syntéze přednášky kandidát zobecnil principy užívání jednotlivých tvarů názvů toponym ve vztahu ke kontextu a komunikační situaci. Cenná byla taktéž poznámka o problematičnosti derivátů toponym a odkaz na důležitost jejich zprostředkování při výuce cizích jazyků.

Formálně byla přednáška zvládnuta perfektně. Přednes byl (až na několik přerásknutí a užití kolokviálních výrazů, které však naopak projev vhodně odlehčily) plynulý a srozumitelný. Názornosti pomohla taktéž technická podpora ve formě nepřehlacené powerpointové prezentace a čtyřstránkové papírové předlohy, na níž byly uvedeny základní výsledky analytické části, doplněné o použitou literaturu.

V diskusní části se publikum dotazovalo na zmíněnou ekonomičnost jazyka (Griceovy maximy), kritéria pro pojetí exonym, vymezení alonymie, použití ekvivalentů toponym v Nestorově kronice v překladu K. J. Erbena a reglementace užívání exonym nebo endonym. Kandidát na všechny dotazy reagoval pohotově, adekvátně, věcně i přesvědčivě.

Závěr:

Přednáška Tomáše Káni *Alonymie některých toponym v současném úzu*, přednesená v rámci habilitačního řízení, **prokázala** dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazeče, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení v oboru **obecná a diachronní lingvistika**.

Vzhledem k tomu, že jsou hodnocení všech hodnotitelů kladná, splnil Dr. Tomáš Káňa nároky kladené na tento typ habilitační přednášky.

V Brně 27. 4. 2017

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.
předseda habilitační komise

prof. PhDr. Libuše Spáčilová, Dr.

prof. PhDr. Petr Karlík, CSc.

Tomáš Káňa: Alonymie některých toponym v současném úzu

Veřejná habilitační přednáška, čtvrtek 27. dubna 2017 od 11.00, FF MU, B2.24.

Prezenční listina

ONDŘEJ ČECHO

P. KAMUŇK

VACLAV BLAŽEK

PAVEL KREJČÍ

Alicie BRANDNER

STANISLAVA KUTERKOVÁ

PAULA VALČÁKOVÁ

MARIE KALHOVÁ

LADISLAV KÁŇA

NICOLE RAUSCHEROVÁ

ANETA JUROŠOVÁ

HELENA VYBÍRALOVÁ

BARBORA KAMENÍKOVÁ

ONDŘEJ HEJZL

PETR ŠIMÍK

Hana PELOUSÍKOVÁ

JAN BUDAŘÁK

LENKA KOSTREJOVÁ

MICHAELA KALOUSKOVÁ

Samuel Taragel

Rudolf Šrámek

MAREK NĚKULA

LIIBNĚ SPAČILOVÁ

VERONIKA NETUŠILOVÁ